ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 49.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. *ПЯТНИЦА*, *25-го Іюня.*— 1848 — *Wilno.* *PIĄTEK*, *25-go Czerwca.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 18-*го Іюня.*

Высочайшими Грамотами, 16-го и 18-го Мая, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами орденовъ: Св. Анны 1-й степени, Начальникъ военной съемки Могилевской Губерніи, Генеральнаго Штаба Генералъ-Маіоръ *Фитингофъ 1-й*, и Св. Станислава 1-й степени, во вниманіе пятидесяти-лѣтней постоянно-ревностной службы, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Брюнетъ*.

— Высочайшимъ Указомъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, даннымъ Придворной Конторѣ, 16 Мая, дѣвица Варвара *Бутурлина*, Всемилостивѣйше пожалована во Фрейлины къ Ея Императорскому Высочеству Великой Княгинѣ Еленѣ Павловнѣ.

Приказъ Военнаго Министра.

С. Петербургъ. Мая 31 *дня* 1848 *года.*

12-го сего Мая возвращались въ Крѣпость Грозную 40 казаковъ Донскаго N. 39 го Полка, сопровождавшихъ на Кавказскую Линію курьера. Партія Чеченцевъ болѣе 400 человѣкъ, подъ предводительствомъ трехъ Наибовъ, замѣтивъ эту малочисленную команду, отрѣзала ей путь къ Грозной, и понеслась на Донцевъ, считая ихъ вѣрною своею добычею.

Командовавшій казаками Хорунжій Погожевъ, видя предъ собою непріятеля вдесятеро сильнѣйшаго, спѣшилъ казаковъ и построилъ ихъ въ кружокъ. Чеченцы подскочили на пистолетный выстрѣлъ, съ обнаженными шашками. Донцы опрокинули ихъ выстрѣлами. Старшій изъ Наибовъ, Талгикъ, окруживъ казаковъ, открылъ сильный огонь и нѣсколько разъ бросался въ шашки, но не успѣлъ разстроить кружка. Донцы съ непоколебимою стойкостью и хладнокровіемъ, отстрѣливаясь безъ суэты, болѣе полу часа держались противъ всей толпы непріятельской. Наконецъ Чеченцы, замѣтивъ, что войска подбѣгаютъ изъ Крѣпости Грозной, сдѣлали послѣднее усиліе: всею массою хлынули на казаковъ. Чрезъ нѣсколько мгновеній, пороховой дымъ разсѣялся, и тогда только войска, изъ крѣпости подоспѣвшія, увидѣли горсть казаковъ, до того закрытыхъ густою толпою непрія-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 18-*go Czerwca.*

Przez Najwyższe Dyplomata, 16-go i 18-go Maja, Najłaskawiéj mianowani zostali Kawalerami Orderów: Św. Anny 1-éj klassy, Naczelnik pomiarów wojennych Gubernii Mohylewskiéj, ze Sztabu Jeneralnego Jenerał-Major *Vietinghof* 1,— i Orderu Św. Stanisława 1-éj klassy, przez wzgląd na pięćdziesięcioletnią ciągle gorliwą służbę, Rzeczywisty Radzca Stanu *Briunet*.

— Przez Najwyższy Ukaz, z własnoręcznym JEGO CESARSKIEJ MOŚCI podpisem, do Kantoru Dworu, w dniu 16-m Maja r. b. wydany, panna Barbara *Buturlin*, Naiłaskawiéj mianowaną została Frejliną JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ XIĘŻNY HELENY PAWŁÓWNY.

ROZKAZ DZIENNY MINISTRA WOJNY.

St. Petersburg. 31 *Maja* 1848 *roku.*

Dnia 12 Maja r. b., powracało do twierdzy Groźnéj 40 Kozaków półku Dońskiego N. 39, którzy eskortowali na Linią Kaukazką kuryera. Banda Czeczeńców, przeszło 400 ludzi licząca, pod przewództwem trzech Naibów, ujrzawszy ten szczupły oddział, przecięła mu drogę do twierdzy, i uderzyła na Dońców, uważając ich za pewną dla siebie zdobycz.

Dowodzący Kozakami Chorąży *Pogożew*, widząc przed sobą nieprzyjaciela dziesięćkroć liczniejszego, kazał Kozakom zsiąść z koni i skupić się. Czeczeńcy przyskoczyli na wystrzał pistoletu z dobytemi szablami. Dońcy odegnali ich wystrzałami. Starszy z Naibów, Taglik, otoczywszy Kozaków, wszczął silny ogień i kilkakrotnie uderzał szablami ale nie zdołał rozbić skupionych. Dońcy, z niezachwianą wytrwałością i zimną krwią odstrzeliwając się porządnie, przeszło pół godziny trzymali się przeciwko całemu tłumowi nieprzyjacielskiemu. Nareście, Czeczeńcy, postrzegłszy, że wojska nadciągają z twierdzy Groźnéj, zdobyli się na ostatni wysiłek i całą massą uderzyli na Kozaków. W kilka chwil, dym prochowy zniknął, i dopiéro wówczas wojska, nadbiegłe z twierdzy, ujrzały garstkę Kozaków, dotychczas zasłoniętych gęstym tłumem nieprzyjaciela. Czeczeńcy pierzchnęli, i w ściganiu rozproszeni zostali wystrzałami kartaczowemi.

теля. Чеченцы бѣжали, и въ преслѣдованіи разсѣяны картечными выстрѣлами.

Донцы 39-го Полка храбро выдержали бой съ непріятелемъ, болѣе чѣмъ вдесятеро сильнѣйшимъ. Изъ 40 человѣкъ команды 14 ранено, 3 контужено; лошадей 7 убито, 15 ранено. О потерѣ непріятеля свѣдѣній еще не получено.

Государь Императоръ, прочитавъ донесеніе Генералъ-Лейтенанта *Фрейтага* объ этомъ блистательномъ подвигѣ, Высочайше повелѣть соизволилъ: Хорунжаго Погожева произвесть въ слѣдующій чинъ; казакамъ, наиболѣе отличившимся въ этомъ дѣлѣ, назначить шесть знаковъ Военнаго Ордена, и всѣмъ выдать по пяти рублей серебромъ.

Объявляю о семъ по Военному Вѣдомству.

Подписалъ: *Генералъ-Адъютантъ Князь Чернышевъ.*

Вильна.

Виленская Губернская Почтовая Контора объявляетъ, что на основаніи предписанія Почтоваго Департамента отъ 31 Мая, вскорѣ приведено будетъ въ исполненіе новое росписаніе для хода легкихъ почтъ на всемъ разстояніи между Москвою и Вильною, и въ слѣдствіе того съ 1 числа Іюля сего года будутъ производиться пріемы корреспонденцій слѣдующимъ образомъ:

Въ Виленской Губернской Почтовой Конторѣ: на трактъ Минскій и Дисненскій по Средамъ и Субботамъ до 6 часовъ по полудни; простыя же пакеты и письма еще будутъ приниматься по Четвергамъ и Воскресеньямъ съ 7 до 10 часовъ утра; почты сіи отправятся изъ Вильно въ Москву въ тѣ же дни, по полудни въ 2 часа, а получатся здѣсь оттолѣ и съ Дисненскаго тракта по Воскресеньямъ и Средамъ по полуночи въ 7 часовъ 15 минутъ.

Въ Ошмянской Почтовой Конторѣ: на трактъ Минскій по Четвергамъ и Воскресеньямъ до 2 часовъ по полудни, а на трактъ Виленскій по Субботамъ и Вторникамъ до 2 часовъ по полудни. Въ сей же конторѣ, почты изъ Вильно будутъ получаться, по Четвергамъ и Воскресеньямъ по полудни въ 7 часовъ 30 минутъ, и изъ Москвы по Воскресеньямъ и Средамъ по полуночи въ 45 минутъ.

Въ Молодечанскомъ Почтовомъ Отдѣленіи: на трактъ Минскій по Четвергамъ и Воскресеньямъ до 6 часовъ по полудни, а на трактъ Виленскій по Субботамъ и Вторникамъ до 12 часовъ по полуночи; получатся почты: изъ Вильно, по Пятницамъ и по Понедѣльникамъ по полуночи въ 3 часа 30 минутъ, а изъ Москвы по Субботамъ и Вторникамъ по полудни въ 5 часовъ.

Сверхъ сего, пріемы корреспонденціи на трактъ Дисненскій, отправленіе и полученіе почтъ въ почтовыхъ мѣстахъ производиться будетъ а именно:

Въ Молодечанскомъ Почтовомъ Отдѣленіи по Четвергамъ и Воскресеньямъ до 6 часовъ по полудни, отправятъ почты по Пятницамъ и Понедѣльникамъ по полуночи въ 6 часовъ.

Въ Виленской Почтовой Конторѣ: наборъ корреспонденціи на трактъ Дисненскій будетъ производиться по Четвергамъ и Воскресеньямъ до 7 часовъ по полудни, а на Молодечанскій по Пятницамъ и Понедѣльникамъ также до 7 часовъ по полуночи. Въ сей же конторѣ получатся почты изъ Малодечны по Пятницамъ и Понедѣльникамъ по полуночи въ 8 часовъ 30 минутъ, а изъ Дисны по Субботамъ и Вторникамъ по полудни въ 11 часовъ 15 минутъ, а отправятся далѣе чрезъ полтора часа.

Въ Дисненской Почтовой Конторѣ: Виленскія Почты получатся по Субботамъ и Вторникамъ по полуночи въ 4 часа 15 минутъ. Наборъ корреспонденціи на трактъ Виленскій и Полоцкій производиться будетъ по Пятницамъ и Понедѣльникамъ до 12 часовъ по полуночи.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 19 Іюня.

Въ *Сѣверной Пчелѣ* напечатано:

Положеніе Прусскаго Королевства, особенно Берлина, въ слѣдствіе мартовскихъ мятежей и разстройства всѣхъ дѣлъ государственныхъ и общественныхъ, самое печальное. На сеймѣ предлагаютъ самыя не-

Dońcy z 39-go półku walecznie wytrzymali bitwę z nieprzyjacielem, więcéj niż w dziesięcioro przeważniejszym. Ze 40-stu żołnierzy, składających oddział, 14 raniono, a 3-ch odniosło kontuzye; koni: zabito 7, raniono 15. O stracie nieprzyjaciela jeszcze nie odebrano wiadomości.

Jego Cesarska Mość, odczytawszy raport Jenerał-Porucznika *Frejtaga* o tym świetnym czynie, Najwyżéj rozkazać raczył: Chorążego *Pogożewa* awansować do rangi następnéj: Kozakom zaś, którzy się najwięcéj w téj rozprawie odznaczyli, rozdać sześć ozdób Orderu Wojskowego, a wszystkim wydać po pięć rubli srébrem.

Obwieszczam to w Wydziale Wojennym.

Podpisano: *Jenerał-Adjutant Xiążę Czernyszew.*

Wilno.

Wileński Gubernialny Kantor Pocztowy ogłasza, iż na zasadzie przedpisania Pocztowego Departamentu. pod dniem 31 Maja, wkrótce przyprowadzony będzie do skutku nowy regulamin biegu lekkich poczt na całéj przestrzeni między Moskwą i Wilnem, i w skutek tego, od 1-go następującego Lipca ter. roku, korrespondencye będą się przyjmowały w porządku następującym:

W Wileńskim Gubernialnym Kantorze Pocztowym: na trakt Miński i Dziśnieński, we Środy i Soboty, do godziny 6-éj wieczorem; proste zaś pakiety i listy będą się jeszcze przyjmowały we Czwartki i Niedziele od 7 do 10 godziny z rana; poczty te wysyłane będą z Wilna do Moskwy w teź dni o godzinie 2 po południu, a otrzymywane będą tak ztamtąd, jako też i z traktu Dziśnieńskiego, w Niedziele i Środy, o kwadrans na 8 wieczorem.

W Oszmiańskim Kantorze Pocztowym: na trakt Miński, we Czwartki i Niedziele do godziny 2 z południa, a na trakt Wileński. w Soboty i Wtorki również do 2 z południa; z Wilna zaś poczty będą tam otrzymywane we Czwartki i Niedziele o pół do 8 wieczorem, a z Moskwy w Niedziele i Środy o 3 kwadransach na piérwszą.

W Mołodeczańskim Pocztowym Oddziale: na trakt Miński we Czwartki i Niedziele do godz. 6 wieczorem, a na trakt Wileński w Soboty i Wtorki do południa; poczty będą otrzymywane: z Wilna w Piątki i Poniedziałki o pół do 4 z rana, a z Moskwy w Soboty i Wtorki o godz. 5 z południa.

Nadto, przyjmowanie korrespondencyi na trakt Dziśnieński; wysyłanie i otrzymywanie poczt w Pocztowych urzędach, odbywać się będzie w dni następujące:

W Mołodeczańskim Oddziale Pocztowym, we Czwartki i Niedziele do godziny 6 wieczorem, wysyłając Poczty w Piątki i Poniedziałki o godz. 6 z rana.

W Wileńskim Kantorze Pocztowym: korrespondencye będą się przyjmowały na trakt Dziśnieński we Czwartki i Niedziele do 7 wieczorem, a na Mołodeczański w Piątki i Poniedziałki, także do 7 éj; w tymże zaś Kantorze będą otrzymywane poczty z Mołodeczna, w Piątki i Poniedziałki o pół do 8 wieczorem, a z Dzisny w Soboty i Wtorki o $11\frac{1}{4}$ w nocy, i wysyłane dalej w półtory godziny po otrzymaniu.

W Dziśnieńskim Pocztowym Kantorze: Wileńskie poczty będą otrzymywane w Soboty i Wtorki o kwadransie na 5 z rana; przyjmowanie zaś listów na trakt Wileński i Połocki będzie się odbywało w Piątki i Poniedziałki do południa.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy

Berlin, 19 czerwca.

W *Pszczole Północnéj* czytamy:

Stan Królestwa Pruskiego, mianowicie Berlina, w skutek Marcowych buntów i zawikłania wszystkich interessów skarbowych i publicznych, jest nader opłakany. Na Sejmie podają najniedorzeczniejsze i najzgubniejsze

лѣпыя и вредныя мѣры, и слабый голосъ правды и чести заглушается воплемъ буйства и непокорности. Министры и члены сейма, дѣйствующіе не по желаніямъ демагоговъ, подвергаются личнымъ оскорбленіямъ. Такимъ образомъ, 13 Іюня четыре человѣка, называвшіе себя депутатами нѣмецкаго народа, вызвали президента изъ засѣданія сейма, и требовали у него отчета; министръ баронъ Арнимъ, при выходѣ изъ залы засѣданій, былъ осыпанъ оскорбленіями собравшейся предъ нею толпы, и городская стража не оказала ему помощи; министры Кампгаузенъ и Гавземанъ (бывшіе предводители оппозиціонной партіи на сеймѣ 1847 г.) съ трудомъ избѣжали той же участи; депутатъ Сидовъ, званіемъ пасторъ, былъ окруженъ чернью и избитъ пинками. Объ ограбленіи народомъ арсенала уже было сообщено.

Не смотря на то, на вчерашнемъ засѣданіи Прусскаго Національнаго Собранія принятъ былъ значительнымъ большинствомъ голосовъ проектъ депутата Улиха слѣдующаго содержанія: чтобы собраніе объявило, что не требуетъ никакой вооруженной защиты, но съ довѣренностію предоставляетъ себя защитѣ берлинскаго народонаселенія.

За симъ происходили пренія по проекту Г. Вахмута, чтобы немедленно назначена была изъ членовъ собранія коммиссія, которая предпочтительно занялась бы составленіемъ проекта устава и представила бы оный для соображенія. Сильно сопротивлялись сему министры, убѣждая, что проектъ устава предложенный правительствомъ, долженъ быть почитаемъ основаніемъ и разсмотрѣнъ прежде другихъ. При балотировкѣ въ пользу проек а Вахмута оказалось 188, а въ пользу министровъ всего 142 голоса.

— Въ слѣдствіе происшествій 14 числа, многія семейства оставляютъ Берлинъ.

— Капитанъ, который третьяго дня оставилъ арсеналъ съ двумя подчиненными ему ротами, безъ всякаго приказанія, преданъ суду.

— Значительнѣйшая часть гвардейскаго корпуса объявила, что она ни при какихъ обстоятельствахъ не возвратится въ Берлинъ въ качествѣ гарнизона.

— Въ Познанской газетѣ пишутъ, что по полученіи извѣстій о сихъ происшествіяхъ въ Берлинѣ, сформировался въ Самтерѣ корпусъ волонтеровъ, намѣревавшійся двинуться 26 Іюня, тремя колоннами, на Берлинъ, чтобъ подать помощь правительству противъ нарушителей порядка. Берлинскія начальства предписали тамошнему ландрату всячески противиться этой демонстраціи.

21 *Іюня.*

Президентъ министровъ, не будучи въ состояніи пополнить кабинета, распущеннаго по поводу выхода изъ онаго Гг. Каница, Шверина и Арнима, подалъ Королю прошеніе объ отставкѣ, и въ слѣдствіе сего, засѣданія національнаго собранія отсрочены отъ 20 по 25 число с. м., ибо къ этому числу, какъ надѣялись, кабинетъ будетъ составленъ.

— Президентъ національнаго собранія, Г. Мильде, приглашенъ былъ сегодня къ Королю и получилъ приказаніе образовать новый кабинетъ.

— Прусскій принцъ приметъ, говорятъ, начальство надъ германскими войсками въ Даніи, а генералъ Врангель отправится въ Позпань на мѣсто генерала Пфуэля, который прибылъ сюда.

— Временнымъ командиромъ національнаго собранія, избранъ маіоръ артиллеріи Римплеръ.

— Созваны будутъ резервы гвардейскаго корпуса.

— Почти уже все оружіе, похищенное изъ арсенала, отнято обратно.

— Въ пользу раненныхъ въ Мартѣ, а также оставшихся послѣ убитыхъ вдовъ и сиротъ, собрали уже сумму въ 200,000 таллеровъ.

— Извѣстіе о прибытіи 34 американскихъ кораблей въ Гамбургъ, мы исправляемъ слѣдующимъ образомъ: Заключеніе германскаго торговаго трактата съ Сѣверною Америкою замедлилось въ слѣдствіе происковъ Англіи. Нынѣ заключеніе сіе совершилось наконецъ, какъ намъ сообщаютъ изъ достовѣрнаго источника, и на основаніи онаго, до времени образованія германскаго флота, интересы Германіи будутъ поддерживаемы американскою силою. И потому-то, что можетъ случиться впослѣдствіи, объявили уже случившимся.

— Посланникъ французской республики, Г. Араго, ежедневно посѣщаетъ засѣданія національнаго собранія.

środki, a słaby głos prawdy i poczciwości umilka przed wrzaskami swawoli i nieposłuszeństwa. Ministrowie i członkowie Sejmu, skoro nie postępują podług życzenia demagogów, narażają się na osobiste obelgi. Tak właśnie, d. 13 czerwca, cztérech ludzi, mianujących się deputowanymi ludu Niemieckiego, wywołali Prezesa z posiedzenia Sejmu i domagali się od niego zdania sprawy z jego czynności; Minister Baron Arnim, gdy wychodził z sali posiedzeń, został przywitany obelgami zgromadzonéj u drzwi tłuszczy, a straż municypalna nie wyświadczyła mu żadnéj pomocy; Ministrowie Camphausen i Hauseman (byli przywódzcy oppozycyjnego stronnictwa na Sejmie 1847 r.), zaledwie uniknęli podobnegoż losu; deputowany Sydow, z powołania Pastor, został napadnięty od pospólstwa i zbity laskami. O zrabowaniu przez lud arsenału już było doniesionem.

Mimo to, na wczorajszém posiedzeniu Prusskiego Zgromadzenia Narodowego, przyjęto znaczną większością głosów projekt Deputowanego Uhlich, téj treści: aby Zgromadzenie oświadczyło, że nie potrzebuje żadnéj opieki zbrojnéj, ale z ufnością oddaje się opiece ludu Berlińskiego.

Następnie przyszedł pod rozprawy projekt P. Wachmuth, aby natychmiast wyznaczyć z pośród członków Zgromadzenia Kommissyą, którаby przedewszystkiem zajęła się ułożeniem nowego projektu do ustawy i takowy pod narady poddała. Opierali się temu mocno Ministrowie, dowodząc, że projekt do ustawy przez rząd podany, powinien służyć za zasadę i przed innemi być roztrząśnionym. Atoli gdy przystąpiono do głosowania, okazało się 188 głosów za wnioskiem Wachmutha, a tylko 142 za Ministrami.

— Wiele familii opuszcza Berlin w skutek wypadków z d. 14.

— Kapitan, który onegdaj wieczorem bez udzielonego sobie rozkazu opuścił z dwóma swemi kompaniami arsenał, został pod sąd oddany.

— Większa część korpusu gwardyi oświadczyła, że wśród żadnych okoliczności nie powróci na załogę do Berlina.

— Gazeta Poznańska donosi, że za odebraniem wiadomości o wypadkach zaszłych 14 b. m. w Berlinie, utworzył się w Szamotułach (Samter) korpus ochotników, który zamierza trzema kolumnami ciągnąć na Berlin, w celu dania pomocy rządowéj władzy przeciw wichrzycielom. Rząd posłał władzom miejscowym rozkazy, iżby wszelkiemi siłami oparły się utworzeniu tego korpusu.

Dnia 21 *czerwca.*

Prezes Ministrów, nie mogąc uzupełnić ministerstwa, rozwiązanego przez wystąpienie PP. Kanitz, Schwerin i Arnim, podał do Króla prośbę o dymissyą, i w skutek tego, posiedzenia Zgromadzenia Narodowego zawieszone zostały od d. 20 do 26 b. m., do którego to dnia spodziewają się, iż gabinet będzie uzupełniony.

— P. Milde, Prezes Zgromadzenia Narodowego, wezwany dziś został do Króla i otrzymał polecenie utworzenia nowego gabinetu.

— Xiążę Prusski ma zostać dowódzcą wojsk Niemieckich w Danii, a Jenerał Wrangel uda się do Poznania na miejsce Jenerała Pfuel, który tu przybył.

— Tymczasowym dowódzcą gwardyi narodowéj obrany został Major artyllery Rimpler.

— Rezerwy korpusu gwardyi zostaną zwołane.

— Prawie już wszystką broń zabraną z arsenału, odebrano na powrót.

— Dla rannych Marcowych, oraz dla pozostałych po poległych wdów i sierot, zebrano już summę 200,000 tal.

— Udzielona wiadomość o przybyciu 34 okrętów amerykańskich do Hamburga, prostuje się w ten sposób: Zawarcie Niemieckiego traktatu handlowego z Północną Ameryką opóźnione zostało skutkiem machinacyj Anglii. Teraz nareszcie zawarcie to (jak nam z pewnego donoszą źródła) przyszło do skutku, i na zasadzie tego traktatu, aż do czasu utworzenia floty niemieckiéj, interessa Niemiec popierane będą przez siłę amerykańską. Ztąd to, co może kiedyś nastąpić, wzięto za rzecz już nastąpioną.

— P. Arago, Poseł Rzeczypospolitéj francuzkiéj, odwiedza codziennie posiedzenia Zgromadzenia Narodowego.

— Великій Ага, по имени Барканеске, прибылъ сюда изъ Бухареста.

Австрія.

Вѣна, 19 Іюня.

Министръ Пиллерсдорфъ сообщилъ жителямъ Вѣны, что Императоръ предполагалъ выѣхать изъ Инспрука 14 с. м., принявъ прежде въ аудіенціи Моравскую депутацію; но внезапно заболѣлъ; по сему не могъ принять депутаціи и вынужден былъ отложить свой отъѣздъ. Желая однако, чтобы ходъ дѣлъ не былъ по сему поводу пріостановленъ, Е. В. далъ обширное полномочіе своему брату, эрцгерцогу Францу Карлу, который пріѣдетъ въ Вѣну 23 числа, и вмѣстѣ съ отвѣтственными министрами будетъ управлять дѣлами до выздоровленія Императора.

— Генералъ-лейтенантъ Вельденъ донесъ военному министру, что немедленно послѣ сдали Виченцы, онъ вошелъ въ сношенія съ кр. Тревизо, чтобы склонить оную къ сдачѣ; но какъ всѣ убѣжденія остались безъ успѣха, то онъ приказалъ 14 с. м., съ 6 часовъ утра до 6 ти вечера, бросать въ городъ бомбы, гранаты и брандкугели, что заставило гарнизонъ прислать вечеромъ депутацію, съ условіями сдачи. Гарнизонъ этотъ, состоящій изъ 4,000 чел., обязался не сражаться съ Австрійцами въ продолженіе 3 мѣсяцевъ и отведенъ былъ на другую сторону рѣки По. Австрійцы заняли караулы взяли 36 орудій и множество оружія, аммуниціи и полевыхъ снарядовъ. Вмѣстѣ съ симъ баронъ Вельденъ сообщаетъ, что Падуа занята была войсками фельдмаршала-лейтенанта Даспре.

— Изъ достовѣрнаго источника мы можемъ сообщить, что въ отношеніи италійскаго вопроса, кабинетъ нашъ принялъ предложенное посредничество Англіи, и что прежде начаты будутъ переговоры на счетъ мира съ сардинскимъ дворомъ на основаніи отдѣленія ломбардскихъ, а отчасти и венеціанскихъ провинцій, съ условіемъ принятія части государственнаго долга.

— Послѣднія извѣстія о вспыхнувшемъ возстаніи Сербовъ и Иллирійцевъ на юго-восточной границѣ Венгріи, а также о вторженіи вооруженныхъ ихъ шаекъ въ баксенскій и торантальскій комитаты, произвели здѣсь неблагопріятное впечатлѣніе. Изъ Нейзатца сообщаютъ намъ отъ 13 числа, что наканунѣ того дня инсургенты, соединившись съ Чайками, напали на Карловице, ограбили и отчасти обратили его пепелъ. Въ Нейзатцѣ господствовала большая тревога между высшими сословіями, всѣ ворота были заперты; на другой день, 14 числа, опасались нападенія инсургентовъ, кои между Раицами имѣютъ многихъ приверженцевъ, но генералъ Грабовскій объявилъ жителямъ города, что если инсургентамъ отопрутъ ворота, то онъ будетъ бомбардировать оный изъ Петервардина. (Петервардинъ лежитъ противъ Нейзатца, на противоположномъ берегу Дуная).

— Письма изъ Зенты (въ бекесенскомъ комитатѣ) сообщаютъ отъ 11 числа, что въ окрестностяхъ Господольницы расположенъ лагеремъ 6-ти тысячный отрядъ Раицевъ и Чайковъ съ 6 орудіями, подъ начальствомъ отставнаго капитана. По полученіи сего извѣстія, національная гвардія Терезіонополя, Шегедина, Бексе и даже Янковача отправилась на помощь угрожаемымъ мѣстамъ, и слѣдуетъ ожидать, что эти соединенныя силы одержатъ перевѣсъ надъ инсургентами, кои движенія свои ознаменовываютъ грабежемъ, разбоемъ и убійствомъ. Венгерское министерство, при этихъ затрудненіяхъ будетъ вынуждено употребить все свое усиліе, чтобы сохранить цѣлость королевства. Такъ какъ союзъ съ Семиградомъ уже утвержденъ Императоромъ, то правительство будетъ поставлено въ необходимость Шкулькіе полки употребить для возстановленія спокойствія.

— Въ Вѣнской газетѣ напечатанъ манифестъ Императора къ жителямъ Кроаціи и Славоніи, въ коемъ изчислены разныя благодѣянія, оказанныя этимъ провинціямъ; причемъ жители увѣщаваются къ сохраненію вѣрности и порядка, а въ заключеніи объявляется имъ, что Кроатскій банъ, баронъ Іеллашичъ, за ослушаніе эрцгерцога Стефана и за тайныя козни, удаленъ отъ сего званія и обязанъ дать объясненіе императорскому коммиссару генералъ-лейтенанту Грабовскому.

21 Іюня.

Въ Вѣнской газетѣ напечатано сегодня постановленіе Императора, въ коемъ изображено: что, по

— Wielki Aga, nazwiskiem Barkaneske, przybył tu z Bukarestu.

Austrya.

Wiedeń, 19 czerwca.

Minister Pillersdoff zawiadomił mieszkańców Wiednia, że Cesarz miał d. 14 b. m. wyjechać z Inspruku, po udzieloném wprzód posłuchaniu deputacyi Morawskiéj, ale uczuł się nagle tak słabym, iż i deputacyi nie mógł udzielić posłuchania i zmuszony został powrót swój odroczyć. Nie chcąc jednak, aby na tém cierpiał bieg interessów, udzielił najobszerniejsze pełnomocnictwo bratu swemu, Arcy-Xięciu Franciszkowi Karolowi, który do Wiednia d. 23 przybędzie, i łącznie z odpowiedzialnymi Ministrami zajmie się sprawami Państwa, aż do powrotu do zdrowia Cesarza.

— Jenerał Porucznik Welden doniósł raportem Ministrowi wojny, że zaraz po poddaniu się Wicencyi, zawiązał rokowania z twierdzą Treviso, w celu skłonienia jéj także do poddania się; lecz gdy wszystkie namowy okazały się bezużytecznemi, kazał 14 b. m., od godz. 6 rano do 6-éj wieczorem, rzucać do miasta bomby, granaty i kule palne, co zmusiło załogę do wysłania wieczorem deputacyi, z warunkami poddania się. Załoga ta, złożona z 4,000 ludzi, zobowiązała się nie walczyć przeciw Austryakom przez 3 miesiące, i odprowadzona została za rzekę Po. Austryacy zajęli miasto i zdobyli w niém 36 dział, i mnóstwo broni, ammunicyi i sprzętów polowych. Jednocześnie donosi Baron Welden, że Padwa zajęta została przez wojska Feldmarszałka-Porucznika d'Aspre.

— Z pewnego źródła donieść możemy, że pod względem kwestyi Włoskiéj, gabinet nasz przyjął ofiarowane pośrednictwo Anglii, i że naprzód zawiązane będą układy o pokój z dworem Sardyńskim, na zasadzie odłączenia prowincyj Lombardzkich a w części i Weneckich, z warunkiem przyjęcia części długu publicznego.

— Ostatnie wiadomości o wybuchłem powstaniu Serbów i Illiryjczyków nad południowo-wschodnią granicą Węgier, oraz o wtargnięciu tychże do Komitatów Bekeseńskiego i Torantalskiego, przykre sprawiły tu wrażenie. Z Neusatz donoszą pod d. 13, że d. 12 powstańcy, połączywszy się z Czaikami, napadli na Karłowacze, zrabowali je i po części w popiół obrócili. W Neusatz panowała okropna trwoga pomiędzy wyższemi klassami; wszystkie bramy były zamknięte; nazajutrz d. 14 lękano się napadu powstańców, którzy pomiędzy Raicami liczą wielu stronników, ale Jenerał Hrabowsky zagroził miastu, że jeżeli powstańcom bramy otworzy, zbombarduje je z Peterwaradynu. (Peterwaradyn leży naprzeciw Neusatz, na przeciwnym brzegu Dunaju).

— Listy z Zenty (w komitacie Bekeseńskim) donoszą z d. 11, że w okolicy Gospodolnicy stoi 6-tysięczny oddział Raiców i Czaików z 6 armatami, pod dowództwem dymissyonowanego Kapitana. Po otrzymaniu téj wiadomości, gwardye narodowe z Theresiopola, Szegedynu, Bekesu nawet z Jankowacza pośpieszyły na pomoc zagrozonym miejscom, i spodziewać się należy, że te połączone usiłowania pokonają powstańców, którzy pochód swój oznaczają rabunkiem, rozbojem i morderstwem. Ministerstwo Węgierskie, śród tylu trudności, będzie musiało wytężyć całą swoję czynność, aby utrzymać całość Królestwa. Ponieważ Unia z Siedmiogrodem została już przez Cesarza zatwierdzoną, rząd przeto będzie musiał użyć półków Sykulskich do przywrócenia spokojności.

— *Gazeta Wiedeńska* ogłosiła obszerny manifest Cesarza do Kroatów i Sławonów, w którym Monarcha, wyliczając dobrodziejstwa, jakich ciągle te prowincye doznawały, zachęca je do wierności i porządku, oświadcza przytém, że Ban Kroacyi, Baron Jellachich, za dopuszczenie się nieposłuszeństwa względem Arcy-Xięcia Stefana, swego zwierzchnika, i tajemne knowania, został złożony z urzędu i zawezwany do usprawiedliwienia się przed wysłanym Kommissarzem Cesarskim, Jenerał-Porucznikiem Hrabowskym.

Dnia 21 czerwca.

Dzisiejsza *Gazeta Wiedeńska* ogłosiła odezwę Cesarza, w któréj oświadcza, że z powodu słabego zdrowia, nie

причинѣ нездоровья, Его Величество не можетъ прибыть въ Вѣну къ открытію сейма; но назначилъ для сего своего дядю, эрцгерцога Іоанна, которому поручено открыть сеймъ и управлять государственными дѣлами до возвращенія Императора. Эрцгерцогъ Францъ Карлъ хотѣлъ было пріѣхать въ Вѣну, но уступилъ просьбамъ брата и остался въ Инспрукѣ, для попеченій о его здоровьѣ.

— Вѣнскій сеймъ открытъ будетъ не прежде 6-го Іюля; пражскія событія, а также убѣжденіе, что выборы не могутъ быть кончены къ 26 числу, заставили правительство сдѣлать сію отсрочку.

— Въ Прагѣ возстановленъ порядокъ, и повсюду развѣвается бѣлое знамя; жители отдаютъ оружіе; по совершенномъ возстановленіи спокойствія, національная гвардія будетъ образована. Изъ числа 13-ти аманатовъ, требуемыхъ княземъ Виндишгрецомъ, явилось только шестеро; прочіе бѣжали. Одинъ изъ нихъ, задержанный въ Пильзенѣ, отпущенъ по усильной просьбѣ жителей. Графъ Леонъ Тунъ, проживавшій въ Тешенѣ, отправился въ Дрезденъ.

— По послѣднимъ письмамъ изъ Инспрука, туда прибылъ Кроатскій Банъ Іеллашичь. Венгерцы при императорскомъ дворѣ оказываютъ Бану самый радушный пріемъ, такъ что снова возникла надежда на миролюбивое улаженіе недоразумѣній. Въ Вѣнской газетѣ пишутъ, что если Банъ откажется отъ своей должности, тогда междоусобная война между Кроатами и Маджарами сдѣлается неизбѣжною.

— Вчерашнее донесеніе объ иллирійскомъ возстаніи, сегодняшнія газеты исправляютъ слѣдующимъ образомъ, что городъ Карловице, главный пунктъ сербскаго возстанія, послѣ трое кратнаго приглашенія къ сдачѣ, былъ генераломъ Грабовскимъ бомбардированъ, взятъ приступомъ, а инсургенты частію перебиты, частію взяты въ плѣнъ или разсѣяны. Карловице представляетъ кучу развалинъ. Югославянскія провинціи возмутились; въ Пестѣ обнародованъ 15 числа, по поводу иллирійскаго возстанія, военный законъ.

Прага, 16 *Іюня.*

Прага сдалась на капитуляцію. Вчера въ 3 часа обнародованъ былъ договоръ, по коему князь Виндишгрецъ и гр. Тунъ оставили свои должности, а на ихъ мѣсто поступили Гг. Менсдорфъ и Клецанскій; гренадеры и артиллерія совершенно оставили городъ; но вмѣсто того полкъ Латура и конница Кевенгуллерская, вступили въ Прагу въ качествѣ гарнизона, и въ то же время имѣли быть разобраны баррикады въ такой мѣрѣ, чтобы можно было проѣхать въ коляскѣ. На это согласились обѣ стороны и всѣ надѣялись уже на возстановленіе спокойствія, какъ снова, кажется случайно, раздались два выстрѣла изъ мельницъ близь каменнаго моста (малой Венеціи), отъ коихъ упалъ офицеръ, находившійся въ челѣ военнаго отряда, входившаго въ старый-городъ (*Altstadt*. Въ мгновеніе снова началась ужасная пальба. Съ моста бомбардировали мельницы и въ 9½ часовъ множество зданій объято было пламенемъ. Во всю ночь продолжалась пальба; повсюду устроивались новыя баррикады, а новыя бомбы и гранаты каждую четверть часа влетали въ городъ. Еще сегодня по утру горѣли мельницы и цѣлыя массы строеній. Это событіе лишило бодрости Богемцевъ. Новое воззваніе Туна и Виндишгреца объявляетъ, что всѣ состоявшіеся донынѣ договоры не дѣйствительны, что придворные коммиссары оставили свои должности, и что капитуляція взбунтовавшагося города приведена будетъ въ исполненіе силою, ежели до 12 часовъ дня не будетъ выдано все оружіе и 14 заложниковъ не будутъ представлены правительственнымъ властямъ. Встревоженные и приведенные въ затруднительное положеніе жители согласились на сіе требованіе, и въ 12 часу прибывшія войска заняли старый городъ въ совершенномъ порядкѣ и тишинѣ.

— Извѣстно, что княгиня Виндишгрецъ застрѣляна однимъ изъ бывшихъ слугъ князя, который намѣренъ былъ убить его самаго. Присовокупляютъ, что послѣ сего убійства князь вышелъ къ народу и кротко увѣщевалъ его, чтобы онъ прекратилъ смятенія. Вмѣсто отвѣта князь схваченъ былъ двумя Богемцами и приведенъ къ фанарю, на которомъ хотѣли его повѣсить. Только въ эту минуту войска произвели аттаку и, освободивъ князя, напали на чернь.

może sam przybyć do Wiednia na zagajenie Sejmu, lecz że na miejsce swoje posyła stryja, Arcy-Xięcia Jana, który, zaopatrzony w potrzebne pełnomocnictwo, nie tylko Sejm zagai, ale nawet ster rządu aż do powrotu Monarchy sprawować będzie. Arcy-Xiążę Franciszek-Karol, który miał wprzód udać się do Wiednia, pozostaje w Inspruku, w celu czuwania nad drogiém zdrowem Cesarza.

— Sejm Wiedeński otworzony będzie dopiéro d. 6 lipca; wypadki Pragskie, oraz przekonanie, że wybory do d. 26 nie będą mogły być ukończone, skłoniły rząd do tego postanowienia.

— W Pradze przywrócono porządek. Wszędzie powiewa biała chorągiew. Obywatele składają broń, a gwardya narodowa, dopiéro za ustaleniem spokojności, będzie nanowo przywrócona. Z żądanych przez Xięcia Windischgraetz 13 zakładników, stawiło się tylko sześciu; inni schronili się ucieczką. Jeden z tychże, ujęty w Pilsen, za usilnem naleganiem ludu, przez Burmistrza na wolność wypuszczony został. Hr. Leon Thun, nie sądząc się bezpiecznym w Cieszynie, udał się do Drezna.

— Według ostatnich listów z Inspruku, przybył tam Banus Kroacyi Jellachich. Węgrzy na dworze Cesarskim okazują się bardzo uprzedzającymi względem niego, tak, że znowu jest nadzieja spokojnego załatwienia nieporozumień. Wszakże *Gazeta Wiedeńska* pisze, że jeżeli Banus złoży swój urząd w ręce Cesarza, wtedy wojna domowa między Kroatami i Madżiarami będzie nieuchronną.

— Wczorajsze doniesienie o powstaniu Illiryjskiem, gazety dzisiejsze prostują w ten sposób, że miasto Karłowacze, główne siedlisko powstania Serbskiego, nie przez powstańców, lecz po 3-krotnem wezwaniu, aby się poddało, zostało przez Jenerała Hrabowskiego zbombardowane, szturmem wzięte, a powstańcy częścią zabici, częścią ujęci lub rozproszeni. Karłowacze przedstawiają kupę gruzów.— Południowo-Sławiańskie prowincye są w powstaniu. W Peszcie ogłoszono d. 15, z powodu powstania Illiryjskiego, prawo wojenne.

Praga, 18 *czerwca.*

Praga poddała się przez kapitulacyą. Wczoraj o godzinie 3-éj ogłoszoną została ugoda, według któréj Xiąże Windischgraetz i Hr. Thun złożyli swe posady, w miejsce zaś ich weszli PP. Mensdorf i Klecańsky; grenadyery i artyllerya opuścili zupełnie Pragę, w miejsce zaś ich półk Latoura i jazda Khewenhullerska wkroczyły jako załoga; w tymże czasie barrykady miały być rozebrane w takiéj obszerności, aby wóz pomiędzy niemi mógł przejechać. Na to zgodziły się obie strony, i wszyscy już byli pewni spokojności, gdy znowu, podobno przypadkiem, padł strzał jeden i drugi z młynów powyżéj mostu kamiennego (tak zwanéj Małéj Wenecyi), od których poległ oficer, idący na czele wojska, wchodzącego do starego miasta (Altstadt). W jednéj chwili rozpoczął się znowu straszny ogień. Z mostów bombardowano młyny, i o godz. pół do 9-éj cała massa zabudowań stała już w płomieniach. Całą noc trwał ogień, gdy tymczasem wszędzie wznoszono nowe barykady, a nowe bomby i granaty co kwadrans wpadały do miasta. Dziś z rana paliły się jeszcze młyny i całe massy budowli. Wypadek ten osłabił ducha Czechów. Nowa odezwa Thuna i Windischgraetza ogłasza, że wszystkie dotychczasowe układy są nieważne; że Kommissarze nadworni złożyli swe urzędy, i że opanowanie zbuntowanego miasta przemocą będzie uskutecznione, jeżeli do 12 godziny w południe wszystka broń nie będzie oddana i 14 zakładników nie zostanie władzom dostawionych. Przerażeni i upokorzeni mieszkańcy przystali na te żądania, i za uderzeniem godziny 12, przybyłe wojsko zajęło w największym porządku i z największą spokojnością Stare-miasto.

— Wiadomo, iż Xiężna Windischgraetz została zastrzelona przez jednego z dawnych służących Xięcia, który miał zamiar zabić jego samego. Dodają, że po tém zabójstwie Xiążę wyszedł jeszcze do ludu i upominał łagodnie, iżby zaprzestał rozruchów. Zamiast odpowiedzi, Xiążę został schwycony przez dwóch Czechów i podprowadzony już pod latarnię, na któréj chciano go powiesić. W téj chwili dopiéro wojsko poszło do attaku, i uwolniwszy Xięcia uderzyło na pospólstwo.

Франція.

Парижъ, 17 Іюня.

Засѣданіе Національнаго Собранія 15, 16 и 17 *Іюня*. Вчера, всѣ входы въ залу были доступны для публики; казалось порядокъ былъ возстановленъ. Прежде всего читано было прошеніе жителей Алжиріи о дарованіи имъ правъ и преимуществъ равныхъ съ Франціею; военный министръ, генералъ Кавеньякъ, противился этому, утверждая, что Алжирію слѣдуетъ держать рукою за шею, потому что она не вышла еще изъ варварскаго состоянія, и долго еще ожидать, пока въ ней распространится гражданственность. Потомъ, президентъ, г-нъ Сенаръ, прочелъ слѣдующее письмо: „Лондонъ, 14 Іюня. Господинъ Президентъ! Я хотѣлъ было отправиться къ своему посту, какъ вдругъ узналъ, что избраніе меня послужило предлогомъ къ жалкимъ безпокойствамъ и къ плачевнымъ заблужденіямъ. Я не искалъ чести быть представителемъ, зная о несправедливомъ на меня подозрѣніи; и тѣмъ менѣе старался, о пріобрѣтеніи власти. Если народъ призоветъ меня къ обязанности, я постараюсь исполнить ее; но объявляю, что не принималъ участія въ умыслѣ тѣхъ, кои навязываютъ мнѣ честолюбивыя намѣренія, какихъ я вовсе не имѣю. Мое имя есть символъ порядка, народности и славы, и я весьма огорчился бы, если бы зналъ, что оно употреблено къ распространенію безпокойствія и несогласія въ моемъ отечествѣ. Я предпочелъ бы оставаться въ изгнаніи для отклоненія несчастія; для блага Франціи я готовъ на всѣ пожертвованія. Не оставте, господинъ президентъ, сообщить сего моимъ товарищамъ. Препровождаю вамъ копію благодарственнаго моего письма къ избирателямъ. Примите увѣреніе въ моемъ къ вамъ уваженіи. Лудвикъ Наполеонъ Бонапарте.“ Письмо сіе произвело большое впечатлѣніе и подало поводъ къ сильному волненію. Упрекали Лудвика Бонапарте, что онъ даже не упомянулъ слова *Республика*, что онъ навязывается націи и пренебрегаетъ національнымъ собраніемъ; хотѣли тотчасъ заключить постановленіе о воспрещеніи ему возврата во Францію, и едва нѣсколькимъ умѣреннымъ членамъ удалось отложить это дѣло до слѣдующаго засѣданія. Наконецъ собраніе, въ сильномъ волненіи, разошлось при восклицаніяхъ: „да здравствуетъ республика!“

Вчера, въ самомъ началѣ засѣданія, президентъ объявилъ собранію о полученіи имъ снова письма изъ Лондона отъ 15 Іюня, въ которомъ Лудвикъ Бонапарте, не желая быть поводомъ смятеній, отказывается отъ званія народнаго представителя. Извѣстіе сіе принято было съ живѣйшею радостью.

На сегоднишнемъ засѣданіи разсматривали прошеніе 55 генераловъ, уволенныхъ отъ дѣйствительной службы. Нѣкоторые изъ генераловъ-представителей поддерживали, другіе опровергали это прошеніе; но когда генералъ Лейде, равно какъ и прочіе получившіе отставку, признали мѣру сію справедливою, потому что она относилась только къ офицерамъ, состоявшимъ при главныхъ штабахъ резервныхъ войскъ, собраніе постановило, что дѣло это уже рѣшено.

— Коммиссія, разсматривавшая проектъ, предложенный бывшимъ министромъ юстиціи, Г. Кремье, о возстановленіи разводовъ, большинствомъ 13 голосовъ противъ 4 объявила себя противъ проекта и единогласно признала неумѣстность онаго. Теперешній министръ юстиціи возметъ обратно проектъ Г. Кремье.

— Г. Корне назначенъ генералъ-прокуроромъ аппеляціоннаго суда, на мѣсто г-на Портали.

— Въ журналѣ *Bien-Public*, который почитается орудіемъ г-на Ламартина, утверждаютъ, что сей послѣдній намѣренъ выйти изъ исполнительной коммиссіи, и только, по политическимъ отношеніямъ, еще этого не исполнилъ.

19 *Іюня*.

Третьяго дня, докладчикъ прочелъ законодательной коммиссіи проектъ новаго устава. Коммиссія окончитъ сегодня свои занятія и завтра представитъ труды свои въ національное собраніе.

— Въ конференцъ-залѣ національнаго собранія поговаривали вчера, что близъ Версали, на равнинѣ Сатори, будетъ устроенъ лагерь для 25,000 чел. Исполнительная коммиссія рѣшилась принять эту мѣру предосторожности, для безопасности отъ нападенія. Говорятъ, уже извѣстны имена генераловъ, кои назначены начальствовать этимъ войскомъ.

Francya.

Paryż, 17 czerwca.

Obrady Zgromadzenia Narodowego w dniach 15, 16 i 17 *czerwca*. Onegdaj, wszystkie do sali wnijścia były wolne, porządek zdawał się być przywrócony. Naprzód odczytano prośbę Algieryi o nadanie jéj równych praw i swobód z Francyą. Silnie się temu oparł Minister wojny, Jen. Cavaignac, utrzymując, że Algieryi trzymać jeszcze potrzeba rękę na karku, gdyż nie wyszła jeszcze z barbarzyństwa, i że długie lata upłyną, nim się w niéj rozkrzewi cywilizacya. Następnie, Prezes, P. Senard, odczytał list następujący: „Z Londynu, 14 czerwca. Panie Prezesie! Właśnie zamierzałem udać się na moje stanowisko, gdy dowiedziałem się, że mój wybór posłużył za pozór do opłakanych niespokojności i nieszczęsnych błędów. Nie ubiegałem się o zaszczyt Reprezentanta, gdyż wiedziałem o niesprawiedliwem względem mojéj osoby podejrzeniu; tém mniéj mógłbym się starać o zawładnienie rządem. Jeżeli lud powoła mnie do obowiązków, potrafię je wykonać. Ale oświadczam, że nie mam spólnictwa z tymi, którzy mi narzucają dziwne zamiary, jakich nie mam. Moje imię jest godłem porządku, narodowości i chwały; i największą uczułbym boleść, gdybym widział je użyte do pomnożenia niepokojów i rozdwojeń w mojéj ojczyznie. Wolałbym raczéj pozostać na wygnaniu, dla zapobieżenia temu nieszczęściu, i jeśli tego dobro Francyi wymaga, gotów jestem ponieść wszelkie ofiary. Racz, Panie Prezesie, uwiadomić o tém pismie swoich kolegów. Posyłam Panu kopią mego podziękowania wyborcom. Przyjmij Pan zapewnienie mego szacunku.—Ludwik Napoleon Bonaparte.“ List ten sprawił największe wrażenie i wywołał najżywsze namiętności. Zarzucano Ludwikowi Bonapartemu, że nie wspomniał nawet wyrazu *Rzeczpospolita*; że wyraźnie narzuca się narodowi i lekceważy Zgromadzenie Narodowe; chciano natychmiast wydać nań wyrok skazujący go na wygnanie, i ledwie dopiéro umiarkowańszym udało się rozprawy nad tym przedmiotem odroczyć do dnia następnego. Zgromadzenie rozeszło się nadzwyczaj wzburzone, wydając okrzyki: „niech żyje Rzeczpospolita!“

Wczoraj, zaraz przy samym wstępie posiedzenia, doniósł Prezes zgromadzeniu, że odebrał nowy list z Londynu, z dnia 15 czerwca, w którym Ludwik Bonaparte, nie chcąc być powodem do zamieszek w kraju, zrzeka się swego miejsca w reprezentacyi narodowéj. Wiadomość ta przyjęta została z najżywszem zadowoleniem.

Na dzisiejszém posiedzeniu zajmowano się prośbą 55 Jenerałów, uskarżających się na wymazanie ich z czynnéj służby. Kilku Jenerałów Reprezentantów zabierało głos w tym przedmiocie, za prośbą lub przeciw niéj; lecz gdy Jenerał Leydet, również z listy pomienionéj wykreślony, uznał rzecz tę za sprawiedliwą, bo dotknęła tylko oficerów umieszczonych przy głównych sztabach rezerw, Zgromadzenie uznało przedmiot ten za już załatwiony.

— Kommissya roztrząsająca projekt wniesiony przez byłego Ministra sprawiedliwości, P. Crémieux, o przywróceniu rozwodów, 13 głosami przeciw 4 oświadczyła się przeciw projektowi a jednomyślnie uznała jego niewczesność. Teraźniejszy Minister sprawiedliwości ma cofnąć projekt P. Crémieux.

— P. Corner mianowany został Prokuratorem Jeneralnym przy sądzie apellacyjnym, w miejsce P. Portalis.

— Dziennik *Bien Public*, będący organem P. Lamartine, utrzymuje, że tenże postanowił wystąpić z Kommissyi wykonawczéj, i tylko ze względów politycznych dotychczas jeszcze nie uczynił.

Dnia 19 *czerwca*.

Onegdaj sprawozdawca odczytał Kommissyi ustawodawczéj projekt nowéj ustawy. Kommissya kończy dziś swoje prace, a jutro złoży ją Zgromadzeniu Narodowemu.

— Wczoraj mówiono w sali narad Zgromadzenia Narodowego, że ma być utworzony z 25,000 ludzi obóz na równinie Satory pod Wersalem. Kommissya wykonawcza postanowiła jąć się tego środka ostróżności, w celu zabezpieczenia się od napaści. Mówią, że już wiadome są imiona Jenerałów, mających dowodzić różnemi oddziałami tego korpusu.

— По постановленію исполнительной коммиссіи, часть національной гвардіи будетъ преобразована въ подвижное войско. Въ постановленіи семъ, между прочимъ, сказано: „Исполнительная коммиссія питаетъ надежду, что миръ не будетъ нарушенъ. Однако Франція не можетъ, безъ принятія мѣръ предосторожности, взирать на перемѣну границъ сосѣднихъ государствъ, не можетъ, безъ надлежащаго вознагражденія, соглаcиться на увеличеніе могущества сосѣдей, потому, что это ослабило бы ее самое.“

— Вчера собрались толпы народа, предъ зданіемъ національнаго собранія и на площади согласія; много было толковъ объ отреченіи отъ представительства Луи Бонапарте. Одного изъ порядочно одѣтыхъ людей, который защищалъ въ разговорѣ права на престолъ Генриха V, народъ хотѣлъ бросить въ рѣку, и полиціи едва удалось избавить его отъ бѣды, подъ предлогомъ, что беретъ его подъ арестъ, откуда онъ былъ выпущенъ задними дверями. Около 8 ми часовъ толпы сдѣлались многочисленнѣе предъ зданіемъ народнаго собранія. 5 человѣкъ, которые казалось предводительствовали толпами, задержаны и отведены къ префекту полиціи. Генералъ Негрье съ своими адъютантами ходилъ по шеренгамъ; безпорядковъ впрочемъ никакихъ не было

— Формированіе республиканской гвардіи уже окончено. Исполнительная коммиссія и министръ внутреннихъ дѣлъ будутъ дѣлать смотръ оной завтрашняго числа.

— Въ нѣсколькихъ департаментахъ произошли смятенія; въ Нимѣ была кровопролитная борьба съ приверженцами старшей линіи Бурбоновъ.

Въ *Estafette du Midi* пишутъ о народномъ возстаніи въ Савойѣ.

— Кале объявленъ на военномъ положеніи. Работы при тамошнихъ укрѣпленіяхъ продолжаются съ дѣятельностію.

— Слѣдствіе о происшествіяхъ, 15-го Мая, уже кончено, виновные вскорѣ будутъ потребованы къ суду.

— Въ числѣ захваченныхъ полиціею бумагъ партіи Бонапартистовъ, находится нѣсколько офицерскихъ патентовъ въ національную гвардію.

— Всѣ форты парижскихъ укрѣпленій заняты подвижною національною гвардіею. Рекрутскій наборъ пріостановленъ.

20 *Іюня.*

Засѣданіе Національнаго Собранія, 19 и 20 *Іюня.* Вчера было менѣе рабочихъ предъ зданіемъ національнаго собранія. По открытіи засѣданія, Г. Фаллу читалъ докладъ коммиссіи, касательно кредита въ 3,000,000 фр., на содержаніе національныхъ мастерскихъ. Коммиссія согласилась на этотъ разъ, на открытіе кредита; требовала однако, чтобы эти мастерскія были какъ можно скорѣе упразднены. По рѣшеніи текущихъ дѣлъ, Г. Арманъ Мара, докладчикъ законодательной коммиссіи, прочелъ проектъ устава, который начинается сими словами: „Предъ лицемъ Господа Бога и именемъ французскаго народа, національное собраніе обнародуетъ и постановляетъ нижеслѣдующее:“ Въ первыхъ девяти статьяхъ изложены права и обязанности гражданъ. Первая статья основана на христіанскомъ правилѣ: Не дѣлай того другому, чего себѣ не желаешь, но какъ хочешь, чтобы съ тобою поступали, такъ поступай и съ другими. Права семейныя и собственности обезпечены, равно какъ работа и содержаніе. Франція составляетъ одну нераздѣльную демократическую республику. Верховная власть вручается цѣлости французскаго народа, представителями коего суть 750 членовъ національнаго собранія, въ обычныхъ случаяхъ, а 900, въ случаѣ разсмотрѣнія устава. Право выбирать и быть избраннымъ, предоставлено всѣмъ за исключеніемъ банкротовъ и уголовныхъ преступниковъ. Представители избираются на три года. Національное собраніе есть непремѣнное, но иногда засѣданія онаго могутъ быть на извѣстное время отсрочены. Французская нація предоставляетъ исполнительную власть одному гражданину, съ титуломъ президента республики. Чтобы быть президентомъ, достаточно быть гражданиномъ французскимъ и имѣть 30 лѣтъ отъ роду. Національное собраніе избираетъ президента каждые четыре года, изъ числа кандидатовъ, избранныхъ по тайной балотировкѣ всѣми гражданами, имѣющими право подавать голоса. Президентъ можетъ распустить національное собраніе; и ежегодно обязанъ представлять ему отчетъ. Онъ не можетъ уступить части края;

— Kommissya Wykonawcza postanowiła umobilizować część gwardyi narodowéj. W dekrecie wydanym w tym przedmiocie mówi między innemi: „Kommissya Wykonawcza pokłada zupełną nadzieję, że pokój przerwany nie będzie. Jednakże Francya nie może, bez przedsiębrania środków ostróżności, patrzeć na zmiany, zachodzące w granicach ościennych krajów; nie może, bez należącego się jéj wynagrodzenia, patrzeć na pomnożenie potęgi sąsiadów, gdyż to osłabiałoby ją samą.“

— Wczoraj zebrały się liczne tłumy przed pałacem Zgromadzenia Narodowego i na placu Zgody. Rozprawiano żywo o zrzeczeniu się reprezentacyi przez Ludwika Bonapartego. Osobę dobrze ubraną, która obstawała za prawami do tronu Henryka V-go, chciano wrzucić w rzekę; policya zdołała ją z trudnością uratować i to pod pozorem, że ją prowadzi do więzienia, z którego tylnemi drzwiami na wolność wypuszczoną została. Około godziny 8-éj zgęściły się tłumy przed pałacem Zgromadzenia Narodowego. Uwięziono pięć osób, które zdawały się być naczelnikami, i zaprowadzono je do prefektury policyi. Jenerał Negrier ze swymi adjutantami przebiegał szeregi; żadnych jednakże nie dopuszczono się gwałtów.

— Organizacya Gwardyi Republikańskiéj już jest ukończona. Kommissya Wykonawcza i Minister spraw wewnętrznych odbędą jutro jéj przegląd.

— W kilku departamentach były zaburzenia, a w Nimes stoczono nawet krwawą walkę ze stronnikami starszéj linii Bourbonów.

— *Estafette du Midi* donosi, o powstaniu ludu w Sabaudyi.

— Calais ogłoszone jest w stanie wojny; nad warowniami tego miasta czynnie pracują.

— Śledztwo zamachu 15-go maja jest już ukończone; winni będą niebawem stawieni przed sądem.

— W papierach Bonapartystowskich, przez policyą zabranych, znajduje się kilka patentów oficerskich do nowéj gwardyi.

— Ruchoma gwardya narodowa stoi załogą we wszystkich zamkach, okalających Paryż. Pobór do wojska wstrzymany został.

Dnia 20 czerwca.

Obrady Zgromadzenia Narodowego, w dniu 19 i 20 *czerwca.* Wczoraj mniejsze już było zebranie robotników na placu przed pałacem Zgromadzenia. Po otworzeniu obrad, P. Falloux zdawał sprawę, imieniem Kommissyi, w przedmiocie kredytu 3,000,000 fr. na utrzymanie warstatów narodowych. Kommissya na ten ostatni raz przychyliła się do udzielenia kredytu; żądała jednakże, izby rzeczone warstaty były jak-najśpieszniéj zwinięte. Po ukończeniu spraw bieżących, P. Armand Marast, jako sprawozdawca Kommissyi ustawodawczéj, odczytał projekt ustawy. Projekt ten zaczyna się od tych wyrazów: „W obliczu Boga i w imieniu ludu Francuzkiego, Zgromadzenie Narodowe ogłasza i postanawia, co następuje.“ Piérwsze 9 artykułów traktują o prawach i obowiązkach obywateli. Artykuł 1-szy opiera się na zasadzie Chrześciańskiéj: „Nie czyń drugiemu, czegobyś nie chciał, aby tobie czyniono, a to, co chcesz aby tobie czyniono, czyń drugiemu.“ Rodzina i własność są zapewnione, równie jak praca i utrzymanie. Francya jest Rzecząpospolitą demokratyczną, jedną i nierozdzielną. Najwyższa władza spoczywa w całości narodu francuzkiego. Naród ten reprezentuje Zgromadzenie, złożone z 750 członków, w zwykłem prawodawstwie, a z 900, w razie przejrzenia ustawy. Prawo wybieralności i wyboru służy wszystkim, wyjąwszy bankrutów i przestępców kryminalnych. Reprezentanci wybierani są na lat trzy; Zgromadzenie Narodowe jest nieustające, może się jednak na pewny przeciąg czasu odroczyć. Lud francuzki oddaje władzę wykonawczą jednemu obywatelowi, mającemu nosić tytuł: „Prezydenta Rzeczypospolitéj.“ Żeby zostać Prezydentem dosyć jest być obywatelem francuzkim i mieć lat 30. Zgromadzenie Narodowe wybiera Prezydenta na lat 4, z pomiędzy kandydatów, obranych na tajemnem głosowaniu przez wszystkich obywateli, mających prawo głosowania. Prezydent może rozwiązać Zgromadzenie Narodowe; obowiązany jest corocznie zdawać mu sprawę przez posłannictwo; nie może odstępować żadnéj części kraju, nie może nigdy dowodzić wojskiem, i obowiązany jest wszystkie traktaty poddawac pod narady i ratyfikacyą Zgromadzenia Narodowego. Ma on sobie wyznaczony pałac i płacę roczną 600,000 fr. Mianuje Ministrów, Jenerałów

никогда не можетъ начальствовать надъ войсками и обязанъ представлять на разсмотрѣніе и ратификацію собранія всѣ трактаты. Для помѣщенія президента назначенъ дворецъ и 600,000 франковъ содержанія. Онъ назначаетъ министровъ, генераловъ и высшихъ чиновниковъ. По представленію президента, собраніе избираетъ, также на четыре года, вице-президента. Правосудіе исполняется, именемъ націи, безплатно. Формальности производства будутъ упрощены. Для охраненія государства внутри и извнѣ, учреждается военная сила изъ національной гвардіи и линѣйныхъ полковъ. Наемъ въ рекрутской повинности отмѣняется. Иностранныя войска не могутъ входить во Францію безъ предварительнаго разрѣшенія національнаго собранія. Смертная казнь за политическія преступленія отмѣняется. Политическія преступленія будутъ подлежать суду присяжныхъ. Свобода ученія будетъ подъ покровительствомъ государства. Орденъ почетнаго легіона оставленъ, уставъ же его будетъ примѣненъ къ духу республиканскому. Обязательная сила существующихъ правъ и постановленій остается, пока узаконенія сіи не будутъ замѣнены другими. Президентъ объявилъ, что проектъ этотъ будетъ напечатанъ и розданъ членамъ. Время преній по сему проекту неопредѣлено.— Сегодня (20 числа). Г. Клементій Тома объявилъ, что онъ оставляетъ должность начальника національной гвардіи. За симъ президентъ сообщилъ собранію, что Г. Тьеръ принялъ выборъ въ представители отъ департамента нижней Сены (Руана) а не Парижа; послѣ чего, по очереди занятій, разсматривали проектъ объ открытіи кредита въ 3,000 000 фр., на содержаніе національныхъ мастерскихъ, который послѣ продолжавшихся шесть часовъ жаркихъ преній, утвержденъ.

— Въ одной газетѣ сообщаютъ, что Лудовикъ Бонапарте имѣлъ въ Лондонѣ какія-то сношенія съ Г. Кабе, котораго онъ посѣщалъ неоднократно. Эти таинственныя сношенія начинаютъ проясняться и въ скоромъ времени, безъ сомнѣнія, будетъ извѣстно въ чемъ было дѣло.

Англія.

***Лондонъ*, 15 *Іюня*.**

Ея Величество Королева возвратилась вчера съ острова Вайта въ Букингамскій дворецъ.

— Носится слухъ, что разрывъ съ Испаніею произвелъ вчера въ Сити непріятное впечатлѣніе. Въ журналѣ *Sun* за достовѣрное сообщаютъ, что Испанскій посланникъ Г. Истурицъ получилъ свой паспортъ, съ объявленіемъ, чтобы, въ теченіе 48 часовъ, выѣхалъ изъ Лондона; но въ министерскомъ журналѣ *Globe* опровергаютъ это извѣстіе, объявляя, что дружественныя сношенія съ Испаніею не прерваны, и что Г. Истурицъ добровольно выѣхалъ изъ Лондона, оскорбясь тѣмъ, что графъ Мирасоль пріѣхалъ чрезвычайнымъ посланникомъ въ Англію.

— Предположенная на сегодняшнее число демонстрація Хартистовъ, не состоялась и спокойствіе въ столицѣ не было нарушено. Еще третьяго дня, по распоряженію правительства, повсюду прибиты были объявленія, коими воспрещены сходьбища, какъ по дѣлу Хартистовъ, такъ и Ирландцевъ. Въ Воскресенье мѣры предосторожности были усилены. Въ публичныхъ зданіяхъ, какъ-то въ банкѣ, парламентѣ и докахъ, поставлены войска и орудія, а по Темзѣ разставлены пароходные фрегаты съ войсками, съ тѣмъ, чтобы доставить эти отряды туда, гдѣ въ нихъ окажется надобность. Тысячи жителей, даже должностные люди, принесли присягу на должность констабелей. Эти мѣры ужаснули Хартистовъ, и хотя они собирались малочисленными толпами, но, по первому приглашенію полиціи, немедленно расходились. Утверждаютъ даже, что партія ихъ раздѣлилась. Въ *Globe* пишутъ, что въ мануфактурныхъ городахъ спокойствіе не было нарушено.

— Изъ Дублина отъ 12-го с. м. увѣдомляютъ о собраніи союза для расторженія унія съ Англіею, который предъ симъ объявилъ о закрытіи своемъ на неопредѣленное время.

i wyższych urzędników. Zgromadzenie wybiera także na lat 4 Wice-Prezydenta, na przedstawienie Prezydenta. Sprawiedliwość wykonywa się w imieniu ludu i jest bezpłatną: formy jéj będą uproszczone. Siła zbrojna ustanawia się dla obrony kraju zewnątrz i utrzymania porządku wewnątrz. Składa się z gwardyi narodowéj i wojsk liniowych. Zastępstwo w wojsku jest zniesione. Wojska zagraniczne nie mogą wchodzić na ziemię francuzką bez poprzedniego zezwolenia Zgromadzenia Narodowego. Kara śmierci za przestępstwa polityczne est zniesiona. Wszystkie przestępstwa polityczne są łzone będą przez Sądy Przysięgłych. Swoboda nauczania wykonywana będzie pod opieką Państwa Order Legii Honorowej jest utrzymany; ustawy jego będą zgodnie z duchem republikańskim zmienione. Prawa i postanowienia, obecnie obowiązujące, pozostają w całéj mocy, pokąd innemi zastąpione nie będą.— Prezes oświadczył, że ten projekt będzie drukowany i rozdany członkom. Czas rozpraw nad nim nie jest oznaczony. W dniu dzisiejszym (20) oświadczył P. Klemens Thomas, że składa dowództwo gwardyi narodowéj. Następnie Prezes zawiadomił Zgromadzenie, że P. Thiers wybrał reprezentacyą Niższéj Sekwany (Rouen) nie zaś Paryża; poczém zajmowano się, z porządku dziennego, kredytem 3,000,000 fr. na warstaty narodowe, który po sześciogodzinnych najżywszych rozprawach, uchwalono.

— W jednéj gazecie uwiadamiają, że Ludwik Bonaparte miał w Londynie niejakie stosunki z P. Cabet, którego niejednokrotnie odwiedzał. Te tajemnicze porozumienia zaczynają się wyświecać, i wkrótce zapewne, dowiemy się o co rzecz chodziła.

Anglia.

***Londyn*, 15 *czerwca*.**

Królowa wróciła wczoraj z Wyspy Wight, do pałacu Buckingham.

— Rozszerzona wczoraj pogłoska o zerwaniu przyjacielskich stosunków z Hiszpanią, sprawiła w City nader przykre wrażenie. *Sun* donosi za rzecz pewną, że Posłowi hiszpańskiemu, P. Isturiz, odesłano paszport z poleceniem, aby w 48 godzinach wyjechał z Londynu. *Globe*, dziennik ministeryalny, zaprzecza temu doniesieniu, i oświadcza stanowczo, że z Hiszpanią nie zerwano stosunków: ale, że P. Isturiz, z własnéj chęci, opuścił Londyn, będąc obrażony wysłaniem Hr. Mirasol w nadzwyczajném poselstwie do Anglii.

— Zapowiedziana na dzisiaj demonstracya Chartystów nie przyszła do skutku, a spokojność stolicy nie była nawet na chwilę naruszona. Już bowiem zawczoraj rząd kazał wszędzie poprzylepiać odezwy, zakazujące wszelkich zgromadzeń, tak w sprawie Chartystów, jako i Irlandczyków; wczoraj zaś przedsięwzięto najrozciąglejsze środki ostróżności; gmachy publiczne, jako to bank, Izby Parlamentowe i doki, osadzone wojskiem, najeżono działami, a na Tamizie ustawiono fregaty parowe z oddziałami wojska, w celu przeprawienia ich na każdy punkt, gdzieby okazało się niebezpieczeństwo. Tysiące obywateli, a nawet najznakomitsze osoby, wykonały przysięgę konstablów. Te środki ostróżności przejęły postrachem Chartystów; zbiegli się wprawdzie w nielicznych gronach, ale zaraz się rozchodzili za piérwszem zawezwaniem policyi. Twierdzą nawet, że ich stronnictwo między sobą się rozdwoiło. *Globe* utrzymuje, że spokojność w tym dniu panowała także we wszystkich wielkich miastach fabrycznych.

— Donoszą z Dublinu 12 b. m., że związek rozerwania Unii (Repealu) zgromadził się znowu w dniu pomienionym, lubo poprzednio oświadczył, że odracza się na czas nieograniczony.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга—Печ. позвол. 25-го Іюня 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.